

FÖRORD

I detta band av SLAVICA LUNDENSIA publicerar vi föreläsningar från studiedagen "Kring den svenska slavistikens äldsta historia", som organiserades vid vår institution den 12 maj 1975 med ekonomiskt bidrag från Längmanska kulturfonden.

Sveriges utrikespolitiska läge under 1500- och 1600-talet medförde ökade förbindelser med olika slaviska länder. Medan kontakterna med polacker och tjecker kunde upprätthållas med hjälp av latin, måste umgänget med ryssarna ske på deras eget språk. På detta sätt blev kunskaper i ryska inte bara en privatsak för enskilda personer, t.ex. köpmän, utan en angelägenhet för hela staten. Därför tillkommer vid hovet ett rysstolkkansli med differentierad verksamhet, ett slaviskt tryckeri grundas, luthersk litteratur börjar översättas och i samband härmed uppstår ett intresse för läroböcker och lexika, vilket kulminerar med Sparwenfelds monumentala slavisk-latinsk-svenska lexikon i fyra band, dåtidens största samling av slaviskt ordförråd.

Denna samhällsförankring skiljer Sveriges 1600-talsslavistik (om nu ordet "slavistik" får användas i denna betydelse) från den i andra dåtida länder i Västeuropa, där kunskaper i slaviska språk - hur respektingivande de än må vara - har sin grund i enskilda resenärers eller köpmäns intresse. Vid utforskningen av slavistikens historia har man inte varit tillräckligt medveten om denna omständighet.

I Sverige är vi i den gynnsamma situationen att samlingar, arkiv och bibliotek inte drabbats av ka-

tastrofer, förhärjande krig och autodaféer och deras innehåll utan luckor står till förfogande för dagens forskning. Sålunda har Sparwenfelds lexikografiska "officin" helt bevarats och man har där en för äldre europeisk lexikografi enastående möjlighet att följa lexikonets tillkomst från källorna genom de olika stadierna fram till det färdiga verket. En kritisk utgåva av detta lexikon som nu förbereds kan därför vara av intresse också för andra filologer och för kulturhistoriker.

Detta var bakgrunden till tanken att inbjuda de mest initierade svenska forskarna på detta område till en studiedag i Lund för att skapa en samlad bild av hithörande problem och för att stimulera ytterligare forskning och inte minst utgivning av detta material. Det ter sig i dag angeläget att utge de mest värdefulla slaviska dokumenten från svenska arkiv och bibliotek, kanske i en serie "Documenta..."

Genom denna publikation, som kommer ut i en svensk och en rysk version, vill vi göra studiedagens föreläsningar tillgängliga för alla intresserade här i landet och för den internationella slavistiken.

Ľubomír Ďurovič